

Samfundet S:t Erik Stockholm

Till: Länsstyrelsen i Stockholms län
Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

ÖVERKLAGANDE
2021-06-23

Överklagande av bygglov för kv Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm, dnr 2020-08835-575

Bygglovets innebär en tillbyggnad/hopbyggnad av två äldre byggnader (idag använda som skola) mot Gaveliusgatan med ny entré, varigenom befintligt plank med portal rivs, samt uppförande av en ny byggnad på gården, avsedd för matsal och ett klassrum.

Samfundet S:t Eriks sammanfattade ståndpunkt

Samfundet S:t Erik motsätter sig förslaget i sin helhet enligt vårt tidigare yttrande av 2021-02-01 och öppna brev av 2021-03-08 (bilaga 1 och 2). Den föreslagna hopbyggnaden av de två gatuhusen med en ny entré innebär en förvanskning av byggnadernas kulturhistoriska värden enligt PBL 8 kap, 13 och 17 §§. Nybyggnaden på gården strider mot PBL 2 kap 6 §. Förslaget innebär ett mycket negativt ingrepp i Vita Bergens småskaliga och ålderdomliga miljö, som utgör en värdekärna inom riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. Två särskilt skyddsvärda träd i anslutning till den föreslagna bebyggelsen riskerar att skadas, vilket strider mot MB 12 kap 6 §. Byggrätt saknas i gällande stadsplan för de föreslagna åtgärderna varför byggnationen strider mot planbestämmelserna.

Historik

Fastighetens östra byggnad uppfördes 1779 efter J W Elies ritningar. Under andra hälften av 1800-talet byggdes den på med ytterligare en våning. Den västra lägre byggnaden tillkom vid samma tidpunkt. I fastighetens nordvästra hörn har det funnits en äldre, mindre ekonomibyggnad i trä, som revs på 1980-talet. De två byggnaderna längs Gaveliusgatan är hoplänkade med ett träplank med en portal. Under åren 1870–1954 användes fastigheten under en rad olika namn som stadens uppfostringsanstalt för flickor. Idag nyttjas den som skola.

Förslaget

De två byggnaderna mot gatan, som aldrig tidigare varit hopbyggda, byggs nu ihop för att till skapa en gemensam entré varigenom befintligt äldre plank med portal rivs. På gården uppförs en byggnad med ett mycket modernt formspråk för skoländamål med matsal i bottenvåningen och ett klassrum i vindsvåningen. Husets volym sägs enligt förslaget vara i enlighet med det hus som tidigare låg där, vilket är felaktigt. Det hus som revs på 1980-talet var betydligt mindre och lägre, en ekonomibyggnad utan fönster. Utanför den nya gårdsbyggnaden placeras en stor altan med grillplats, vilket i sin tur medför en lång och hög stödmur mot granntomten. Intill den nya byggnaden står, på parkmark respektive grannfastigheten Riset 6, två mycket stora träd; en parklind och en skogslönn. Risken att deras rotsystem skadas av föreslagen nybyggnation är enligt ett arboristutlåtande överhängande. Även den parklind som står på den egna gården kan riskera att skadas som en konsekvens av förändrad användning av gården.

Kulturhistoriska värden och lagrum

Fastigheten Riset 11 är i sin helhet grönklassificerad av Stadsmuseet, vilket innebär att dess två byggnader inklusive plank och gårdsmiljö med vegetation är särskilt värdefull ur bl a historisk, kulturhistorisk eller miljömässig synpunkt. PBL 8 kap, 13 och 17§§ ska således tillämpas vilket innebär att byggnaderna inte får förvanskas och att ändringar ska anpassas till såväl omgivningens karaktär som byggnadernas kulturhistoriska värden. Vidare ska enligt PBL 2 kap 6 § bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. I gällande stadsplan, plan nr 5836 som fastställdes 1975, har fastigheten beteckningen, KA, ”reservat för befintlig kulturhistoriskt värdefull bebyggelse”. Av planen att döma finns inte någon byggrätt, vilket bör utesluta möjligheten att bygga enligt förslaget, varken för entré- eller gårdsbyggnad. Sedan 1956 utgör kv Riset en del av kulturreseptatet Vita Bergen. Fastigheten är också en del av Vita Bergens bebyggelsemiljö, som utgör en värdekärna inom riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. Detta gör att särskild hänsyn bör tas vid förändringar enligt Miljöbalken. Detta gäller även de skyddsvärda träd som visserligen står precis utanför tomtgränsen men som i det aktuella projektet riskerar att allvarligt skadas av nybyggnationen.

Samfundet S:t Erik finner det mycket anmärkningsvärt att Stadsbyggnadsnämnden av allt att döma inte känner vid/helt struntar i stadens egen antikvariska expertis, Stadsmuseet, som bestämt avstyrkt ärendet i sin helhet. Det bör även påpekas att Stadsbyggnadskontorets handläggare bestämt avvisat bygglov.

Samfundet S:t Erik hemställer att bygglov för Riset 11 upphävs i sin helhet med hänvisning till PBL 2 kap 6§ samt 8:e kap 13 och 17§§, allmänna hänsynsregler i MB och gällande stadsplan, 5836. Samfundet S:t Erik vill också påpeka risken att det aktuella bygglov kan bli prejudicerande i ett värdefullt område som detta, utpekade som såväl kulturreseptat som riksintresse för kulturmiljövården.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot

Bilagor:

1. *Yttrande ang ansökan om bygglov för kv Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm: tillbyggnad av skolbyggnad med ny entré, nybyggnad av mindre byggnad för matsal och klassrum, dnr 2020-08835-575, 2021-03-09.*
2. *Skrivelse ang ansökan om bygglov för kv Riset 11, Södermalm: tillbyggnad av skolbyggnad med ny entré, nybyggnad av mindre byggnad för matsal och klassrum, dnr 2020-08835-575, 2021-02-09,*

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Till:

Stadsbyggnadsnämnden
cc. Eva Båvendal, sbk

SKRIVELSE

2021-03-09

**Ang ansökan om bygglov för kv Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm:
tillbyggnad av skolbyggnad med ny entré, nybyggnad av mindre byggnad för
matsal och klassrum, dnr 2020-08835-575**

Med anledning av Stadsbyggnadsnämndens eventuella beslut i ovanstående ärende (§ 81) vid sammanträde den 11 mars 2021 vill Samfundet S:t Erik på nytt framföra sina synpunkter (tidigare yttrande bifogas).

Samfundet S:t Erik framhåller särskilt att den aktuella fastigheten ligger i kulturresevatet Vita Bergen och har i detaljplanen beteckningen "kulturhistorisk bebyggelse". Risken är stor att ärendet vid en tillstyrkan blir prejudicerande. Samfundet S:t Erik vill också påpeka att Stadsmuseet har avstyrkt ärendet, både i dess ursprungliga och reviderade form. Detsamma har, i ett tidigare skede, även Stadsbyggnadskontoret gjort.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot

Bilaga: S:t Eriks yttrande av 2001-02-01

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2021-02-01

Ansökan om bygglov för kv Riset 11, Södermalm: tillbyggnad av skolbyggnad med ny entré, nybyggnad av mindre byggnad för matsal och klassrum, dnr 2020-08835-575

Historik

Fastighetens östra byggnad uppfördes 1779 efter J W Elies ritningar. Under andra hälften av 1800-talet byggdes den på med ytterligare en våning. Den västra lägre byggnaden tillkom vid samma tidpunkt. I fastighetens nordvästra hörn har det funnits en äldre gårdsbyggnad i trä, numera riven. De två byggnaderna längs Gaveliusgatan är hoplänkade med ett träplank med en portal. Under åren 1870–1954 användes fastigheten under en rad olika namn som stadens uppfostringsanstalt för flickor. Idag nyttjas den som skola.

Kulturhistoriska värden

Kv Riset 11 ligger i Vita Bergens ålderdomliga och välbevarade miljö. Närmaste granne västerut är Faggens Krogs genuina borgargårdsmiljö från 1700-talet, besjungen av Bellman. Fastighetens båda byggnader är grönklassade av Stockholms stadsmuseum och ingår i kulturresevatet Vita Bergen. I gällande detaljplan, fastställd 1975, har fastigheten beteckningen "kulturhistorisk bebyggelse". Bebyggelsen i Vita Bergen utgör en värdekärna inom riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården.

Förslaget

Träplanket med sin portal som sammanbinder fastighetens två byggnader föreslås rivas för att ersättas med en nybyggnad, en "ny samlande entré" för den skolverksamhet som finns här idag. Byggnaden blir lika bred som den befintliga lägre byggnaden, något högre än dagens plank och är försedd med en stor glasad port. På gården föreslås, på platsen för den äldre gårdsbyggnaden, en nybyggnad som ska inrymma ett kombinerat klassrum/matsal i bottenvåningen och på övervåningen ett klassrum. Nybyggnaden är till ytan betydligt större än den byggnad som tidigare låg här och har ett mycket modernt formspråk.

Samfundet S:t Eriks synpunkter

Det plank med portal som föreslås rivas utgör ett viktigt karaktärsdrag i Vita Bergen. Den föreslagna entrébyggnaden innebär att gården sluts på ett icke önskvärt sätt genom att de två befintliga äldre byggnadernas gavlar motbyggs. Möjligheten att blicka genom portalen och över planket går förlorad genom nytillskottet. Tillbyggnaden är ovarsam och en förvanskning av de befintliga byggnadernas arkitektur. Det föreslagna gårdshusets formspråk bryter av alltför påtagligt i den

känsliga miljön. Samfundet S:t Erik har inget emot gestaltningen i sig men anser att Vita Bergen inte är rätta platsen för en byggnad med ett så självständigt och modernt uttryck som den här föreslagna. Gårdsbyggnaden innebär därmed en förvanskning av miljön. Den 12 meter långa stödmur som föreslås mot grannfastigheten kv Riset 6 är mycket knapphändigt presenterad i ansökan. Detsamma gäller de risker som den skyddsvärda lind som står på parkmarken strax väster om fastigheten, eventuellt kan utsättas för på grund av den planerade nybyggnationen. Samfundet S:t Erik finner att de påtagliga förändringar och förvanskningar som förslaget skulle medföra knappast kan sägas stå i proportion till vad man erhåller – en mindre entrébyggnad och två klassrum. Risker är stor att bygglovets även kan bli prejudicerande i områden av denna karaktär, vilket vore mycket olyckligt.

Samfundet S:t Erik anser att bygglovets bör avstyrkas i sin helhet då det strider mot PBL 2 kap 6 §, 8 kap 13 och 17 §§ samt bestämmelserna i gällande plan. Möjligen kan en nybyggnad uppföras på den plats där det tidigare legat ett hus, dock under förutsättning att den inte blir större till ytan än detta och ges ett formspråk som ansluter till kringliggande bebyggelse.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot